

Kas ir CITES?

Gunta Gabrāne

gunta.gabrane@daba.gov.lv

t.67509761, 29123431

1973.gada Vašingtonas konvencija par
starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām
savvaļas dzīvnieku un augu sugām

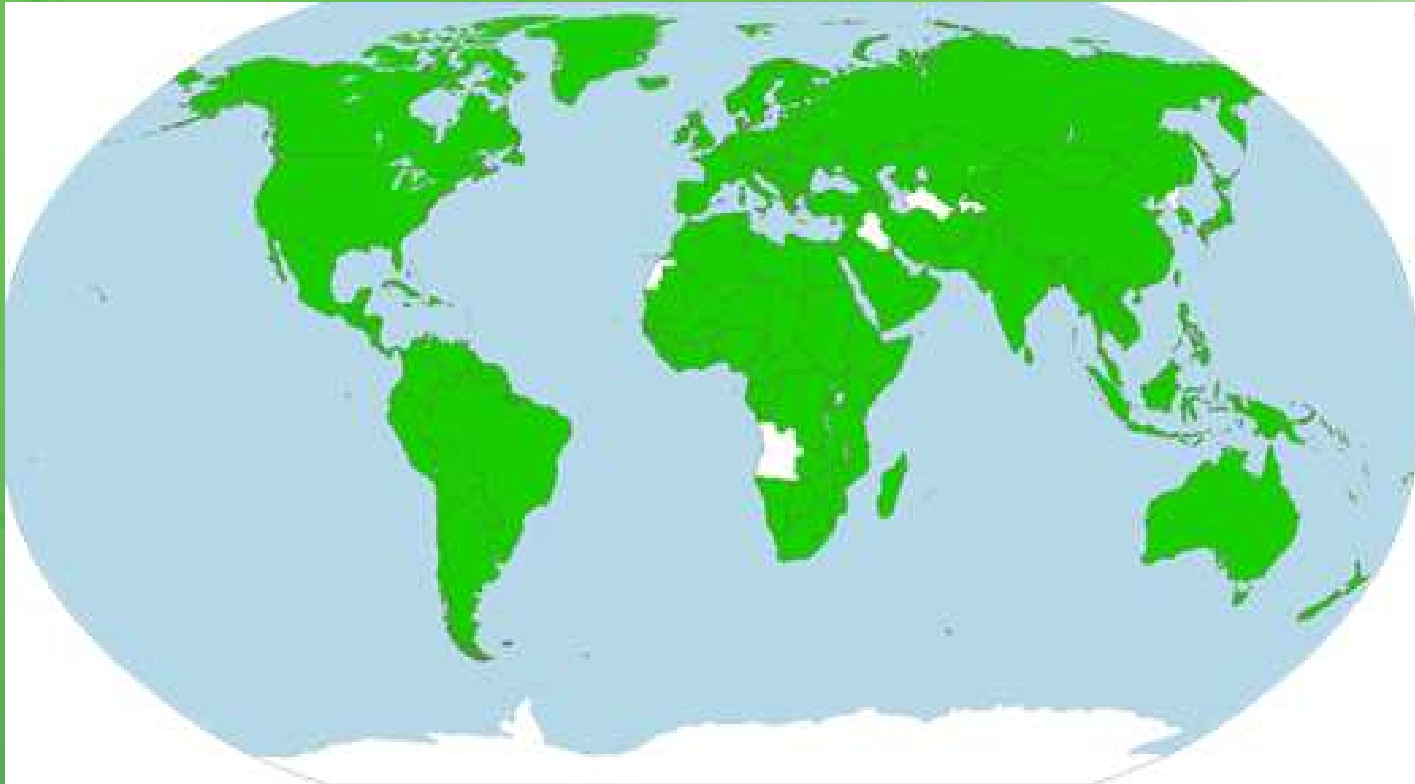
Kas ir CITES

- CITES – Convention on International Trade in Endangered Species of wild fauna and flora (konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām).
- CITES ir starptautiska vienošanās, par to, ka tās dalībvalstis atļaus šajā konvencijā iekļauto sugu pārvadāšanu pāri robežām tikai atbilstoši tās nosacījumiem.

Vēsture

- 20. gs. otrajā pusē dažādu iemeslu dēļ pieauga tūrisma plūsma uz eksotiskajām valstīm. Arvien biežāk šie tūristi kā suvenīrus mājās veda dzīvus dzīvniekus un augus, kā arī no tiem gatavotus izstrādājumus.
- 1960.gadā IUCN ieteica importētājvalstīm ierobežot dzīvnieku un to trofeju ieviešanu atbilstoši eksportētājvalstu noteiktajiem eksporta ierobežojumiem.
- Lai būtu iespējams ierobežot importu atbilstoši eksportētājvalstu nosacījumiem, 1963. gadā IUCN izdeva rezolūciju ar lūgumu pēc „Starptautiskas konvencijas, kas regulētu retu un apdraudētu sugu un to ādu vai trofeju eksportu, tranzītu un importu”.
- 1972. gadā ANO Vides programmas konferencē Stokholmā tika nolemts, ka 88 valstis tiksies konferencē Vašingtonā, kurā apspriedīs konvencijas uzmetumu.
- CITES konvencija tika parakstīta 1973. gadā Vašingtonā un stājās spēkā 1975. gada 1. jūlijā.
- Latvija CITES pievienojās 1994. gadā un Saeima šo pievienošanos ratificēja 1997.gadā.

CITES dalībvalstis

Šobrīd 175 dalībvalstis

CITES loma

- CITES mērķis ir ar īpašas atļauju un sertifikātu sistēmas palīdzību regulēt starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām sugām, lai nodrošinātu šo sugu ilglaicīgu izmantošanu.
- CITES ar vārdu “tirdzniecība” tiek saprasta nevis tikai tirgošana kā tāda, bet gan šo sugu īpatņu eksports, reeksports, imports un ieviešana no jūras, t.i., īpatņu pārvietošana pāri robežām un cita veida īpatņu izmantošana.
- CITES nosacījumi attiecas ne tikai uz dzīviem augiem vai dzīvniekiem, bet arī uz nedzīviem īpatņiem un no tiem gatavotiem izstrādājumiem, kamēr vien ir iespējams noteikt no kādas sugas augs vai dzīvnieka tas ir gatavots.
- Augi, dzīvnieki un no tiem gatavoti izstrādājumi, CITES tiek saukti par “īpatņiem”.

Kā darbojas CITES?

- CITES un tās pielikumi ir saistoši konvencijas dalībvalstīm, taču konvencijas nosacījumi ir jāievieš nacionālajā likumdošanā.
- Latvijā CITES ievieš gan nacionālā likumdošana, gan ES normatīvie akti.
- Nacionālā likumdošana, kas ievieš CITES, nosaka:
 - Uzraudzības Institūciju un Zinātnisko Institūciju;
 - Tirdzniecības ierobežojumus un nosacījumus un definē konvencijas pārkāpumus;
 - Sodus par konvencijas nosacījumu neievērošanu;
 - Konfiskācijas kārtību nelegāli ievestiem vai pārvietotiem īpatņiem.

Kā darbojas CITES?

- Uzraudzības institūcija ir atbildīga par konvencijas ieviešanu un administratīvām lietām (likumdošana, atļaujas, atskaites par tirdzniecību, sadarbība ar citām CITES institūcijām), Latvijā - Dabas aizsardzības pārvalde.
- Zinātniskā institūcija Uzraudzības institūcijai sniedz zinātniskus ieteikumus, kas saistīti ar konvencijas ieviešanu, monitoringu un kontroli, Latvijā - Latvijas Dabas muzejs, Latvijas Universitātes Bioloģijas institūts un Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte.
- Kontrolējošās iestādes – uz robežas muiža, iekšzemē (līdz šim) – Valsts vides dienests, policija, tagad arī DAP